

www.merhabahaber.com

f facebook.com/akademiksayfalar

CİLT: 17 • SAYI: 8
22 MART 2017 ÇARŞAMBA

Merhaba

gazetesinin her Çarşamba
okurlarına armağanıdır.

Kurucusu:
Mehmet Ali UZ

KADEMİK

Sayfalar

Hazırlayanlar: **Serdar CEYLAN – S. Melik KAYA**
srceylan@hotmail.com - s.melikkaya@gmail.com

VEFAT YILDÖNÖMÜNDE

SULTAN'ÖL VÂİZİN

TAHİR
BÖYÖKKÖRÖKÖÖ

(1926-2011)

VEFAT YILDÖNÜMÜNDE TAHİR HOCA

Toplum hayatında insanların hafızasında yer edebilen insan sayısı çok azdır. Ne kadar meşhur olursa olsun insanlar bir süre sonra unutulmaya başlar. Hacı Veyiszade ve Tahir Hoca gibi bazı insanlar ise bunun istisnasını teşkil eder. Hacı Veyiszade merhum vefat edeli 57 yıl olmasına rağmen hala unutulmadı. Tahir Hoca da bu bahtiyarlardan birisidir.

Tahir Hoca'yı çocuk denecek yaşlarda tanıdım. Güçlü hitabeti ve camilerdeki vaazlarıyla meşhur olmaya başlamıştı. O, ilim hayatıyla tasavvuf hayatını birlikte götürüyordu. Babam merhum da o çevreye dâhil insanlardan birisiydi. Gecenin bir yarısında **Tahir Hoca**'nın evimize çıkıp geldiğini hatırlarım.

Güçlü bir zekâ ve hafızaya, eşi bulunmaz bir hitabet kudretine sahipti. Yeni yetişen genç vaizlerin pek çoğu onun üslubunu taklit etmeye çalışıyordu. Cemaati her geçen gün arttı. Vaazlarında, cami değişikliklerinde, cemaat de onunla birlikte gider. Kürsü çevresinde yirmiden fazla teyp bulunurdu.

O da pek çok insan gibi darbeler döneminde sıkıntılı günler yaşadı. Hiç unutmam, 1960 yılının haziran ayı sonlarında yedek subaylıktan terhis olup Konya'ya gelmiştim. **Eski Kadınlar Pazarı**'nın girişinde karşılaştık. Durgun ve üzgün görünüyordu. Hal hatır sorma faslından sonra,

“Mehmet Ali'm etrafımdaki o kalabalıklardan kimse kalmadı.” serzenişini hiç unutamıyorum. Darbeciler halka nasıl bir baskı yapmışlardı ki sağ düşünceye sahip insanlar çil bülücü gibi dağılmış, biri biriyle bile görüşmekten çekinir hale gelmişti.

Tahir Hoca, 80 Darbesi'nde daha sıkıntılı günler yaşadı ve tutuklandı. Bir gün siyasilerin tutuklu bulunduğu Ankara'daki **Yabancı Diller Yüksek Okulu**'nda müvekkillerimle görüşmek için sıra beklerken karşılaştık. Bir astsubaya bile *“kumandanım”* dedirtiyorlardı. Ama o hiç yıkılmadı, hep ayakta kaldı. Ve itibarını korumasını bildi.

Yukarıda güçlü bir hafızaya sahip olduğunu söylemiştim. **Mesnevi**'den, **Bostan** ve **Gülistan**'dan, **Akif**ten, meşhur şairlerden şiirler okur, vaazlarında yanında not bulundurduğu hemen hemen hiç görülmezdi. Türkçeye hâkimdi. Saatlerce konuşsa, kimsede en küçük bir bıkkınlık meydana gelmezdi. Bu sözlerimiz **Tahir Hoca**'yı bilenler için değil onu tanımayanlar içindir. **Yazma Eserler Kütüphanesi Müdürü Bekir Şahin Hoca** onun hayatını, müftülüğünü, din adamlığını, siyasi hayatını çok güzel anlatmış. Bu anlatımla okuyucularımızı baş başa bırakırken vefat yıldönümünde **Tahir Hoca**'mızı rahmet ve minnetle anıyor ve kabri cennet olsun diyorum.

SULTAN'UL VÂİZİN TAHİR BÜYÜKKÖRÜKÇÜ (1926-2011)

Bekir ŞAHİN

Bir milletin geleceği, ilmî ve fikri yönden gelişmesi, geçmişteki kültür mirasını çok iyi bilmesine ve benimsemesine bağlıdır. Kültür mirasının temel taşları ise yetiştirdiği büyük şahsiyetlerdir. Bu tarihe mal olmuş büyük şahsiyetleri takdir etmeyip, yeni kuşaklara aktarmadığımız sürece, onlar kendilerine başka kültürlerin ürünü olan şahsiyetleri örnek alacak, dolayısıyla bir tür kültürel yozlaşma ortaya çıkacaktır. Bu sebeple İslâm âlemi, yetiştirdiği âlimleri iyi tanımak ve onların kristalleşmiş fikir ve davranışlarını örnek almak durumundadır.

Mensubu oldukları milletleri sonsuzlaştıran bu şahsiyetler, yalnızca kendi asırlarındaki insanları değil, sonradan gelecek olan kuşakları da etkileyerek yüceltirler. Onların yüksek fikirleri, yaptıkları işleri ve ilmî çalışmalarını insanlığa ve ümmete bırakılan mirasların en şerefli ve en ihtişamlıdır. Onlar geçmişle bugünü birbirine bağlamakta, geleceğin daha iyi olmasına yardım etmektedirler. İlim ve hal insanları, ayak bastıkları toprakları etkiler daha sonrada etkileri gittikçe yayılır.

Tahir Büyükkörükçü, Konya topraklarında yetişen manevi mimarlardan biridir. **Tahir Büyükkörükçü Hoca** Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçişte köprü vazi-

fesi görmüş, ülkenin uzun süren siyasi ve idari anlamda sıkıntılarının yaşandığı bir döneme şahitlik etmiştir. Bu sıkıntılar Tahir Hoca'nın hayatına yansımış ancak bu dönemlerde bile idealinden vazgeçmemiştir.

Stresin, manevî hastalıkların ve aile içi geçimsizliklerin hayli arttığı günümüzde **Tahir Büyükkörükçü Hoca** ve onun gibi şahsiyetlerin nefes ve himmetlerine çok ihtiyaç vardır. Ülkemizin ve insanlığın maddî ve dünüvî taleplerinin artması ile birlikte ruhi hayatımız ciddi aşınma ve savrulmaya maruz kalmaktadır.

İşte tam bu noktada topluma -tabir-i caizse- terapi yapacak, onlara yaratıcılarını hatırlatıp, sevdirecek örnek şahsiyetlere dünden daha fazla muhtaç olduğumuz izahtan vârestedir.

Tahir Büyükkörükçü (1922-2011)

Tahir Büyükkörükçü, kendi kütüphanesinde.

I. HAYATI

Konya'nın Ulu Irmak mahallesinde 23.03.1926 tarihinde doğdu. Babası **Körükçülerden Marangoz Mehmed Efendi** (1907-1964), annesi **Dülgerzâdelerden Aliye Hanım**'dır (1906-1958). Tahir Büyükkörükçü Hoca, ilk eğitimini, Mahalle hocalarından olan Bahçivan İsmail Efendi'den aldı. İlkokulun ardından **Konya Erkek Ortaokulu**'na kaydoldu (1939).

Bu arada Kur'an eğitimi aldı ve tecvid okudu. Ortaokulun son sınıfında iken dinlediği **Hacı İsa Rûhi Efendi**'nin (Bolay) vaazından etkilenerek 1942'de resmî öğrenimini yarıda bırakıp İslâm ilimleri tahsiline başladı ve dört yıllık eğitiminden sonra icâzet aldı.

Bu sırada **Hacı Veyiszâde Mustafa Kurucu**'dan hadis, ah-lâk, fıkıh, tefsir, akait, meani, beyan, bediî dersleri aldı.

Müsevvid Mehmet Bülbül Efendi'den ferâiz, **Hacı Hâkî Efendi**'den (İzler) Farsça, **Hacı Haydar Efendi**'den (Ulukapı) kıraat tahsil etti. Bu yıllarda Konya il merkezindeki mescitlerde vaazlar verdi.⁽¹⁾

Askerliğini İzmir Foça'da tamamladı (1946-1949). İleride isimle özdeşleşecek olan **Kapu Camii**'nde ilk vaazlarını askerden izinli geldiği ramazan ayının son günlerinde yaptı.

Askerlik dönüşü vaazlarına devam ettiği sırada Konya'da bir vaazını dinleyen dönemin Diyanet İşleri Başkanı **Ahmet Hamdi Akseki**'nin talimatıyla Konya merkez vaizliğine tayin edildi (28 Şubat 1950).

1951'de açılan **Konya İmam Hatip Okulu**'nda Hacı Veyiszâde Mustafa Efendi ile birlikte Arapça öğretmenliği yaptı (1952-1953). 1952 yılında hacca gitti. Vaizlik görevini sürdürürken açılan imtihanı kazanarak **Sancioğlu (Boncuk) Camii** imam hatipliğini de üstlendi (15 Şubat 1956). Hafızlık için önemli bir merkez olan **Bulgur Tekkesi**'nde başladığı, ancak askerlik görevi vesilesiyle ara verdiği hafızlığını da bu sırada tamamladı.

Vaaz ve sohbetlerine gösterilen büyük ilgi nedeniyle ilk görev yeri olan **Asri Cami**'den **Şerafeddin Camii**'ne nakledildi.

Vaizliğinin yanı sıra gençlere dersler okuttu. Bu gençler arasında **Hasan Hüseyin Varol**, **Er-**

(1) İsmail Karaçam, Hatıralar, İstanbul 2009, s.121.

menekli İbrahim Koçası, Eğisteli Kerim, Memiş Yöntem, Ahmet Küçük, Mehmet Cinkara, Bekir Doğanay, Mehmet Kabakçı gibi şahsiyetler vardı.

Güvenlik güçlerince derslerinden birisine yapılan ani baskın sonrası on üç, on yedi yaş arasındaki on dört çocuğa Arap harfleri ve Arapça sarf ve nahiv tedris ettirmek suçuyla kısa süre başkanlık emrinden alındı.⁽²⁾

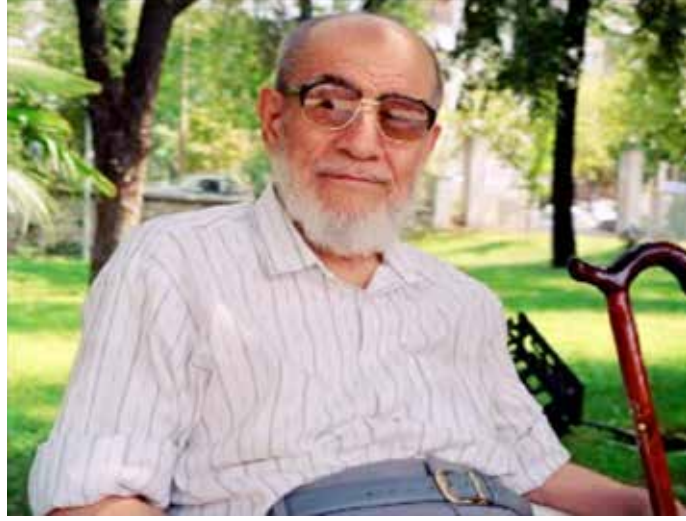
15.05.1957 tarihinde **Atçekenler**'den **Fahriye Hanım**'la evlendi. Fahriye Hanım'ın **06.09.2003** tarihinde vefatından sonra **08.01.2004** tarihinde **Aliye Hanım**'la evlendi.

II. 60 DARBESİ VE BURDUR GÜNLERİ

27 Mayıs 1960 askeri darbesinden sonra maruz kaldığı baskılara rağmen vaazlarına devam etti. Hakkında yürütülen tahkikatın somut bir netice alınmadığı halde önce başkanlık emrine alındı ve ardından **Burdur Merkez Vaizliği**'ne gönderildi.(20 Ağustos 1964)⁽³⁾

Tahir Büyükkörükçü Hoca: *“O günler çok sıkıntılı günlerdi. Nedeniz, niçinsiz tutuklamalar oluyor, gidenlerden haber alınamıyordu. Bu adamlar beni de almaya gelirlerse çamaşır, pijama almama bile müsaade etmezler diye, sekiz ay çantam odamda hazır bekledim. Çok imalı sözler duyardım. Ancak bir tek vaazımdan geri kalmadım.”* diye anlatırdı.

Kendisi resmen, Diyanet'in vaizi idi. Konya'da uyandırdığı

Ali Ulvi Kurucu (1922-2002)

dini heyecan bazılarını korkutmuştu.1964 yılında Burdur'a tayini çıktı. Hoca Efendi'nin o gün için Konya'ya nazaran daha değişik bir yapıya sahip olan bu küçük ilimizde yalnız kalması hedeflendi. Ancak Burdurlular yeni hocalarına o kadar sahip çıkmışlar, o kadar çok sevmişlerdi ki, o günlerini, *“Ensârın Muhacirine sahip çıktıkları gibi Burdurlu kardeşlerimiz de bize sahip çıktı, hiç yalnızlık çekmedik, hiç garip kalmadık.”* diyerek anlatırdı.

Ali Ulvi Kurucu hatıratında bu günleri şöyle anlatıyor; *“Burdur'a gönderilmesi, tabii Burdurlular için bir nimet oldu. Burdur'dan gelen hacılara onu sorardım. Hepsi kendisini hayırla anarak şöyle derlerdi: “Allah razı olsun, Tahir Hoca'mızın gelmesiyle, Burdur ve Isparta yeniden canlandı. Biz, cihat nedir, ilmî sohbet nedir, zikir nedir, fikir nedir bunları bilmezdik. Tahir Hocamız, çocuklarımızı okutmamız, İmam Hatip Okulları'na vermemiz için bizleri uyandırdı. Eskiden İmam Hatip Okullarına hep köylerden çocuk gelirken, şimdi*

(2) Hasan Hüseyin Varol, Yaşadıklarım ve Gördüklerim, Konya 2015, s. 235-242

(3)Yenimeram Gazetesi, 18.08.1964.

Tahir Büyükkörükçü Necip Fazıl ile birlikte.

artık şehirlilerin de çocuklarını İmam Hatip Okullarına gönderdiğine şahit oluyoruz.”⁽⁴⁾

Yapılan vaazlar sonucu, Burdur ile Isparta adeta tek il olmuş, civar vilayetlere ve ilçelere Tahir Hoca konuşmalara gitmiştir. Cuma vaazlarına ise Isparta'dan otobüslerle gelip dönmüştür. Bir hoca olarak ilk salon konuşmasını 1965'te Burdur'dan giderek Denizli'de yapmıştır.

1965'de Denizli'de başlayan salon konuşmaları uzun yıllar çeşitli bölgelerde devam eder. 1968'de İzmir Alsancak Spor Salonu'nda meşhur bir konuşma yapar. Dönemin siyasilerinin de dikkatini çekmiştir bu konuşma. Vaazları Türkiye sınırını aşar, Almanya, Avusturya, İsviçre ve Hollanda'da gurbetçilere çeşitli konferanslar verir.

III. NECİP FAZIL İLE DOSTLUĞU

Tahir Hoca Efendi'nin Burdur hatıralarının en önemlilerinden biri de Üstâd Necip Fazıl'la tanış-

masıdır. Konferans için Burdur'a gelen Üstâd, halkın sitayişkâr övgülerle bahsettikleri hocalarını yakından tanımak ister. Akşam kaldığı evde banttan bir vaazını dinler. Ertesi gün verdiği konferansında da bizzat tanışırlar. Kolay kolay kimseyi beğenmeyen Üstâd, Tahir Hoca Efendi'yi çok sever ve onun hakkındaki o ilk ve meşhur yazısını yazar. Bu ilk tanışmadan sonra karşılıklı, çok seviyeli dostlukları Üstâd'ın vefatına kadar devam eder.

Necip Fazıl kendisini dinledikten sonra tebrik etmiş ve şunları söylemiştir: *“Tahir Büyükkörükçü'yü, çölde, bir çorak vadide yetişmiş bir güle benzettim. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'ndan sonra, Arapça okumak, din ilimlerini tahsil etmek şöyle dursun, Kur'an-ı Kerim'in bile yasak olduğu bir devirde, böyle bir vaiz, böyle anlayışlı bir insan, söylediklerini, benim gibi müşkülperest bir kimseye dahi dinletebiliyorsa, bu kabiliyeti bir deha eseri ve bunu İslâm'ın bir mucizesi olarak sayarım. İslâm, meyvelerini ve mucize şafağını ufuklardan sökmeye başlamıştır.”*

Üstâd, Burdur'da ilk karşılaş-

(4) M. Ertuğrul Düzdağ, Üstâd Ali Ulvi Kurucu Hatıralar 3, İstanbul 2007, s.354-362.

Tahir Büyükkörükçü'nün 1965 yılında Necip Fazıl ile Burdur'da ilk tanışmaları.

tıklarında, **“Noktalama”** köşesinde İstanbul'a **“Din Adamı”** başlıklı şu kısa notu geçer:

“Bu vatanın, kaldırımları fildişinden ve evleri billûrdan, hayal üstü bir madde ve mânâ kemâline ulaşmış bir başkenti, sitesi (metropolis)i olsaydı da, bu başkentini 1 milyon kişilik büyük mâbedinde, her evin her odasında bir hoparlör içinde sesi uğuldayan bir üstün kelâm ve hakikat vâizi bulunsaydı, onu bile bana hor gösterecek çapta, gerçeklikte ve derinlikte bir din adamına, 25.000 nüfuslu Burdur Kasabası'nda rastladım. Gelince anlatırım”.⁽⁵⁾

O seyahatinden İstanbul'a döndükten sonra **“Çerçeve”**de sunuları yazar:

“Tahir Büyükkörükçü, şöhretini uzaktan duyduğum, fakat şahsıyla, eserini ve tesirini Burdur Kasabası'nda gördüğüm Tahir Büyükkörükçü, öteden beri vasıflarını hayalimde yaşattığım üstün din adamının hâlis örneği... Öyle ki, insan, döküm işiyle elde edilebilen bir varlık olsaydı, Tahir Hoca'yı kumda

açılmış bir kalıp gibi, model diye gösterebilirdim. Bütün din adamları, madenlerinizi o kalıpta dondurup Tahir Hoca şeklinde meydana çıkın.

Madde bakımından mümkün olmayan bu döküm işi, unutmayalım ki, ruh yönünden kabildir ve ruhların birbiri içinde erimesi, Allah'ın imkân âlemine bahsettiği bir keyfiyettir. O halde ruhlar, madenlerini yine Tahir Hoca'nın kalıbında dondurup şekillensin... Hususiyile din telkinine memur insanlar...

Tahir Büyükkörükçü, din adamında, ilmin ruha dönüşünü ve ruhun, bir taraftan en iyi ahlâka yuva oluşunu, bir taraftan da her mukavemeti eritici bir “nâr-ı beyzâ” potası haline gelişini, topuğundan saçına kadar heykelleştirmekte... O, büyük davanın mukaddes ölçülerini (pasif) bir nakil plânında geveleyen köhne bir ses üstüvanesi değil, aynı ölçülerin dost ve düşman bütün kutuplarını tanıyan ve cemiyeteki her tatbik şeklini bilen yepyeni bir nida hançeresi...

Burdur gibi bir köşeye itilmiş, tıklımış olan bu nida, kendisini 24 cami ile oradaki tugaya ve hapışha-

(5) Necip Fazıl Kısakürek, “Noktalama”, *Yeni İstanbul Gazetesi*, 17 Ocak 1965.

Tahir Büyükkörükçü, müftülük makamında.

neye bağlayan, böylece bütün Burdur'u fıkır fıkır kaynatan nakil şebekesiyle, gönül isterdi ki, bütün Türkiye'yi filesi içine alsın...

Burdur, bütün vatanın hasret çektiği din adamı örneğini koynunda barındırdığından, bütün vatan da, bunca ölü, sakat veya sapık misaller içinde numunelik şahsiyetin Burdur'da bulunduğundan haberli midir?".⁽⁶⁾

1968 yılında bir siyasi parti liderinin Büyük Millet Meclisi kürsüsünde yaptığı konuşma üzerine de yine **"Çerçeve"** adlı köşesinde şunları yazmıştı:

"Konya Müftüsü'nden ne isterler? Onu belli başlı bir şahıs olarak mı ele alırlar, bir makam veya bir sembol diye mi? Hakkında menfi sıfatların hepsini tükettiğimiz ve yenisini bulmakta âciz kaldığımız ihtiyar Paşa, asıl alâkalı isimleri anmaktan çekindiği için, "Konya Müftüsü"nü bir kere ağzına alır ve ondan sonra bu tabir sloganlaşır.

Konya Müftüsü aşağı, Konya Müftüsü yukarı! Hatta mâhut gazetenin yazarı, Konya Müftüsü'nü üçayaklı sehpanın bir ayağı olarak göstermeye kadar gider; başka bir gazetede "günün ansiklopedisi" şeklinde, bu yedi başlı, kırk kollu ve yetmiş ayaklı canavarın kafa kâğıdını neşretmeye kalkar. Konya Müftüsü, Tahir Büyükkörükçü isimli, ruhta ve maddede genç ve dinç, derin ve gerçek bir Müslüman'dır ve din adamları içinde vecd, ihlâs, irfan ve idrak bakımından sayısı birkaçı geçmeyen müstesna örneklerden biridir.

Bu davanın (fors motris) dedikleri muharrik kuvvetlerin dile almaktan korkup da Tahir Büyükkörükçü'yü makam ismiyle hedef tutmak, din adamları tarafından kanunsuz bir hareket köpürtüldüğü yolunda bazı mercileri ve zümreleri kışkırtmak içindir ve her zaman olduğu gibi tâbiyelerin en denisidir. Yalnız makam ismiyle anılan Tahir Büyükkörükçü, asıl bu ismin arkasındaki temsilci mânâ ile ele alınır.

(6) Necip Fazıl Kısakürek, "Çerçeve", Yeni İstanbul Gazetesi, 19 Mart 1965.

yor, böylece şeriatın harekete geçtiği ve her şeyi silip süpürmek üzere olduğu tarzında bir hava yayılmak isteniliyor.

Ve işin en hazin tarafı, cevap vermeye tenezzül etmeyecek olan bu makamın asil sükûtu, kendilerince zaaf telakki edildiği için hücum istikameti kolayca o tarafa çevriliyor ve hakikatte mimledikleri hedef, üzerlerine yalın kılıç gelmesin diye bir an görmemezliğe getiriliyor.

Sevgili Tahir Büyükkörükçü!

İslâm davasının, bokstaki antrenman yastığı gibi, tokatlanacak insanı olarak seni seçenlere teşekkür et ve bu halinden Allah'a hamd et!"⁽⁷⁾

IV. KONYA MÜFTÜLÜĞÜ

1965 yılında yapılan seçimlerde siyasi iktidarın değişmesi sonucu, o gün Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı olan **Yaşar Tunagür**'ün ısrarlarıyla, sürgünle çıkarıldığı Konya'ya müftü olarak döner (3 Mart 1966). Altı yıl devam eden müftülük yılları unutulmaz hizmetlerin yapıldığı yıllardır.

Konya'ya meşhur üstatlar getirtilerek önemli konularda hocalara dersler verdirilir. Konya'mıza, bugün **Meram Müftülüğü** olarak hizmet vermeye devam eden müftülük binası kazandırılır. Müftülük yaptığı yıllarda vaaz etmekten ve çevre illerde konferanslar vermekten hiç geri kalmamıştır. Müftülükte devamlı kürsüde olmuştur.

Altı yıl süren bu görevin ardından tekrar vaizliğe döndüyse

de bir yıl sonra emekliye ayrılmıştır (20 Haziran 1973).

V. SİYASİ HAYATI

1977 yılında, **MSP** milletvekili olur. Bu görevi de konuşmalar ve konferanslar için bir fırsat olarak değerlendirir. Birçok ilimiz bu konuşmalardan istifade eder. Zira **Tahir Hoca** milletvekili de olsa aslında bir vaizdir ve o göreve devam etmektedir. Milletvekilliği avantajı, usulüne uygun olarak tebliğ için vesile kılınmıştır.

Niçin **MSP**'den milletvekili olduğunu "**Niçin Milli Selamete Evet Dedim**" başlıklı yazısında özetle şu şekilde izah eder:

"Ezelden ebede akan tek hakikatın, kalpler ve ruhlar yıkayıp hayat veren güçlü ve ulvi davanın, ilmin hizmetinde geçen 30 senelik tebliğ ve irşat devrinde zaman zaman

Prof. Dr. Necmettin Erbakan ve Tahir Büyükkörükçü, mahkemeye çıkarılıırken.

(7) Necip Fazıl Kısakürek, "Çerçeve", Yeni İstanbul Gazetesi, 8 Mart 1968.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan ve Tahir Büyükkörükçü, hakim karşısında.

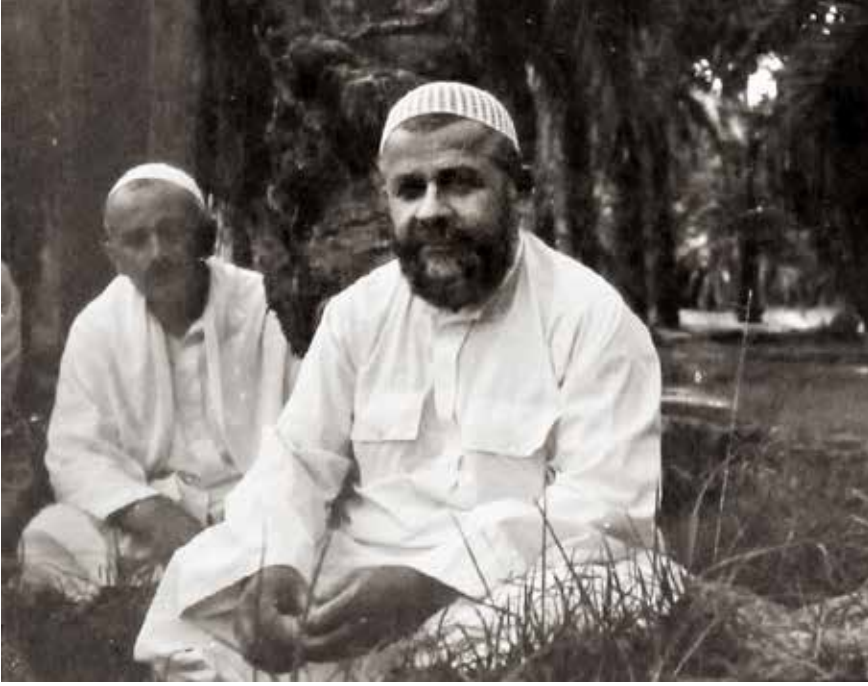
uzak ve yakından siyasete atılmak için ciddi teklifler oldu. Siyaset sahasındaki çalışmalarımızın vatan ve millet için çok faydalı olacağı söylendi. Her seferinde bu samimi tekliflere verdiğim cevap, “Böyle bir şeyi hiç düşünmüyorum, ilmin içinde ve kitaplarımın gölgesinde öleceğim.” oldu. Bu defa gördüm ki memleketimiz çeşitli badirelere sürüklenmek istenmektedir ve necip milletimizi her gün biraz daha tedirgin eden korkunç hadiseler sahnelenmektedir. Buna mukabil vatan ve milletini sevenlerin gösterdiği feragat ve gayret, ıslahat ve kalkınma faaliyetleri fenalık ve yıkıma mani olma çabaları görmezlikten gelinemez.”

“...Talip olarak değil matlup olarak bundan böyle bu sahada millet ve memleket hizmetinde son takat ve varlığımı ortaya koyarak bu inançlı ve başarılı kardeşlerimle birlikte çalışmaya karar vermiş bulunuyorum. Sadece şunu kay-

detmek isterim ki Milli Selamet benim için bir parti, bir siyaset ocağı değildir. Çok hayırlı ve verimli çalışma zemini ve nurlu geleceğimiz için ümit kaynağıdır. Milli Selamet, vicdan hürriyeti, inanç ve manevi değerlere azami saygılı ve bunların koruyucusudur.”

“...Milli Selamet hedefine varır ve gayesine ulaşırsa hakimler ve mahkemeler rahat edecek, idareciler ve emniyetçiler huzur içerisinde olacak, hapisaneler boş kalacaktır. Artık o gün bankalar soyunmayacak, yollar kesilmeyecek, devlet ve millet malına tecavüz edilmeyecektir.”

“...Milli selamet başkalarına bizden değildir diye nefret ve kin ve bakanların Teşkilatı değil gerçeğe Gönül veren ve hakka hizmet etmek isteyen her ferde sevgi ve merhametle kucağını açanların adıdır. Milli Selamet, selameti milliyemizin kati teminatı olduğu için saflarında yer alıyorum ve sonuna kadar

Tahir Büyükkörükçü, Medine-i Münevvere'de.

hizmet aşkıyla çalışmakta kararlıyım, yaradancımızın yardımını bizimledir.”

12 Eylül 1980 Darbesi'nden sonra gözetim altına alınıp mahkeme kararıyla tutuklandı ve on bir aya varan tutukluluk süresinin ardından tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı (25 Temmuz 1981). Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi tarafından tutuksuz yargılama neticesinde verilen 3 yıl ağır hapis cezası temyiz edildi (28 Şubat 1983).

1982 Anayasasıyla şekillendirilen yeni yasayla kendisine 10 yıl siyaset yasağı getirildi. Beş yıla yakın devam eden mahkeme süresi sonunda beraat etti (3 Şubat 1985). Yurt dışına çıkış yasağının kaldırılması üzerine **Haremeyn**'e mücavir oldu(1985-1999). Bu süre içerisinde Türkiye'de bulunduğu zamanlarda **Kapu Camii**'nde Cuma vaazları

na devam etti.

VII. TASAVVUFA İNTİSABI VE HARAMEYN GÜNLERİ

Henüz çocukluk çağında tanıyıp sohbetlerinde bulunduğu Nakşibendî Halidi silsilesinin Türkiye'deki önemli kollarından **Erbili Dergâhı Postnişini Mahmut Sami Ramazanoğlu**'na intisap etmiştir. Burdur'da görev yaptığı dönemde şeyhinin ders vekilliğini üstlenmiş, **Erenköylü Hikmet Tuzkaya, Yahyalı Hacı Hasan Dinç, Musa Topbaş, Çarşambalı Mahmut Ustaosmanoğlu, Ali Ulvi Kuruç, Mehmet Zahit Kotku, Necip Fazıl Kısakürek ve Muhammed Harrani** gibi şahsiyetlerle dostluklar kurmuş, **Osman Çelebizade Sıdkı Çelebi**'den (Yarkın) icazet alarak **Mevlevi Dergâhı**'na da intisap etmiştir.

Büyükkörükçü, 1960 yılından itibaren hemen her yıl gittiği

hac ve umre yolculuklarında **Suriye** ve **Irak**'ta ilim tahsili için bulunan Türk öğrencilere maddi ve manevi yardımlarda bulunmuş, bu seferler esnasında aldığı birçok Arapça eseri kütüphanesine kazandırmıştır. O yıllarda Türkiye'de Arapça kitap bulmak zordur. İlk haclarından getirdiği kitaplarının onun için ayrı bir değeri vardır.

Haremeyn'e mücavir kaldığı yıllarda **Muhammed Ali es-Sabuni** ve **Muhammed b. Alevi el Maliki** gibi şahsiyetlerle tanışarak dostluklar tesis etmiştir. Türkiye'de İslami hayatın yeniden canlanması için büyük önem ver-

diği imam hatip okullarını memleketin geleceğini inşa edecek ilim yuvaları olarak görmüş, bu okullara maddi katkılarda bulunmuştur.

Her hatip ve vaizin buluşma noktası İslam'ın temel değerleridir. Bu noktada onlar arasında sarsılmaz bir söylem ve eylem birliği söz konusudur. Hatip ve vaizleri birbirinden farklı kılan şey ise İslam'ın temel değerleri üzerine bina edilecek olan hayatın şeklidir. Her hatip ve vaizin bu hayat inşasında, önceleyip üzerine titredikleri ilkeleri, hedefleri ve adeta kırmızıçizgileri vardır. İşte merhum Tahir Büyükkörükçü Hoca Efendi'nin, ömrünü adadığı vaaz kürsülerinde, dünya ve ahiret saadeti yolunda çizdiği kırmızıçizgileri, Allah Ve Resulüne tam teslimiyetidir.

VIII. İNSANİ VE AHLAKİ ŞAHSİYETİ

Dindar bir yaşantıya mezcedilmiş bir şahsiyetti.

İyilik yapmayı, ihsanda bulunmayı, muhtaçlara yardım etmeyi kendine vazife sayardı.

Misafirperverdi.

Allah dostlarına dost, düşmanlarına karşı düşmandı.

Mevlana hayranıydı ve binlerce Mesnevi beytini vaazlarında ezbere okurdu.

Tasavvufta ölçüsü Şeriat'tı. Tasavvuf'a asla dil uzatmaz ama Şer-i Şerif'e uymayan halle de asla itibar etmezdi.

Hayır yapmada önde olmayı sever, yakınlarına ve çevresine; *"Nerede bir hayır işi varsa, sizin de mutlaka payınız, katkınız olsun."*

diye tavsiye ederdi.

Hafızlığını tamamlayanları umreye göndererek ödüllendirirdi.

Haftalık sohbetlerinde mutlaka para toplanır ve bir ihtiyaç sahibine yardım edilirdi.

“Çok çile çektik. Bir iyi gün görelim, İslâm adına *bir oh diyelim de öyle ölelim.*” derdi.

“*Evladım olsa hepsini İmam-Hatip'ten geçiririm.*” derdi.

Vaazlarında Kur'an, Hadis ve Selef-i Salih'in sözlerini sık sık söylerdi.

Başta Ehl-i Beyt olmak üzere sahabeye büyük saygı ifadeleri kullanırdı.

Tasavvuf hareketlerinden bahseder, gençlere sûfi klasiklerini okumalarını tavsiye ederdi.

IX. ALİ ULVİ KURUCU'NUN HATIRALARI

Ali Ulvi Kurucu, Hatıratında Tahir Hoca ile ilgili olarak şunları anlatıyor:

“1949'da amcam ve bazı zatlar geldiler. Bunların arasında Konya âlimlerinden İsa Ruhi Efendi de vardı. Kendisiyle Mekte'de görüştüm. O gece bir rüya gördüm. Rüyamda, **İsa Ruhi Efendi Hoca** bir dershanede bulunuyor. İçeride ancak iki veya üç tane talebe var. Dershanenin avlusundan berrak, billur gibi bir ırmak akıyor. Suyun berraklığı çok hoşuma gitti, meraklandım...

Sabahleyin Harem-i Şerif'te Hoca efendi'yi gördüm.

“*Hocam, bu gece rüyamda sizi gördüm. Konya'daymışsınız, bir dershaneniz varmış. Dershanede iki üç talebe gördüm, ders okuyorlardı. Avludan da tertemiz billur gibi bir ırmak akıyordu. Çok hoşuma gitti.*”

Hoca efendi cevaben dedi ki:

“*Muhterem Hocazadem, bu benim için bir müjdedir, inşallah... Evet, hakikaten Konya'da talebeleğim var. Birkaç tane talebem var. Fakat en çok ümit bağladığım, kendisinden birçok şeyler beklediğim*

قصة حرم

نه اينفني بيتر حرم اجير حرم
اور مشيريه كولو واطن بيتر
يوغنه اي لايته موزه وري ديتر
سيماه دقتنر اتم بيتر

بصردو طور راحت ايار ايتير
هوامه رجه حيايور ديتر
طونام ايميه صاط حيايه صايتير
ارغورسوز كدر بارطانه كيتير

حياصده لماخرابه لوت ايلاز حوامم
ايفر سز قاضيه تاه ايلاز حوامم
بوي جيلوده غام ايلاز حوامم
تارن بو هاننده يار ايلاز حوامم

مزنيه قيمه زوشان صور توك
حرايه صيرده در صوه در توك
نه مال اولديني سندر آجيه كدر دن
كس قيرا سندا كس الله حودوم

Tahir Büyükkörükçü'nün el yazısı

tek talebem var. **Tahir Büyükkörükçü** adında bir genç. İnşallah bana halef olacak, beni geçecek.”

“Bundan sonra İsa Ruhi Efendi'nin methettiği bu **Tahir Büyükkörükçü**'yü merak etmeye başladım. “Acaba nasıl bir gençtir?” diyordum. O yıllarda Kon-

ya'dan gelen hocalara kendisini soruyordum. Her biri ayrı ayrı methediyorlardı. Birkaç sene sonra kendisi de Hacc'a geldi.

Eskiden **Harem-i Şerif**te ikindiyle akşam arasında vaaz verilirdi. **Tahir Efendi** de vaazlara çıktı. Günlerce Türk hacılarıyla beraber ben de onun vaazını dinledim... Öyle bir buçuk iki saat durmadan konuşmak ve cemaatinden bir kimseyi kaçırmadan pür dikkat dinletmek, bilgiyle birlikte başka vasıflara da sahip olmayı icap eder. Dinleyenlerin aklına, vicdanına, ruhuna hitap etmeyi bilmek lazımdır. En önemlisi de ihlâs ve söylediğinde samimiyet lazımdır.

O sene Hacc'a beraber çıktık. Arafat'ta Mina'da sohbetler ettik. Görüşmemizde, “Memlekette ilme karşı, dine karşı, büyük bir aşkın uyandığını, mukavemeti imkânsız bir cûş-u huruşun meydana geldiğini müjdelediler. Sonraki senelerde de geldiğinde sohbetlerimiz devam etti. Kendisine olan sevgim arttı.”

”1955'te Konya'ya gittiğimde **Doktor Ali Kemal Bey, Dişçi Nuri Bey, Fevzi Özçimi, Hacı Ahmet Kağnıcı Beyler** ve daha başka gönüldaşlarla birlikte **Tahir Bey** de bana candan alaka gösterdiler. Konya'da bulduğum bir ay müddet içinde her gece sohbetlerimiz vardı. **Tahir Büyükkörükçü Bey**, Konya'da Kapu Camii'nde Cuma namazlarından önce vaaz ediyordu. Bak-tım, vaazlarında benim şiirlerimden beyitler okuyor. Hele şu beyti çok tekrar ediyor.

“Bitmez güzelin vasfı ağaçlar kalem olsa

Hilkât de bütün şi'r ile boydan

Tahir Büyükkörükçü'nün cenaze namazı.

boya dolsa”

Vaazlarında Mesnevi'yi kürsüye getirmişti. Bilhassa asrımızın **Mesnevi'sini** yazan **Mehmet Akif** ten **Safahat**'ten güzel şiirler okuyordu. Bir gün fakire iltifat olarak dedi ki:

“Ağabeyimiz, son yazdığımız “Gönül Ver” şiirindeki bir beyti okurken, evde ihtiyar ve irademi kaybederek Mevlevi dervişleri gibi sema etmişim...”

“Hangi beyit bu Tahir Efendi?” diye sorduğumda şu mısraları okumuştü.

“Her zerrenin Allah diyen ahengini duy da,

Milyarla dilin andığı Sübhan'a gönül ver.”

Bu beyit çok hoşuna gitmiş; her zerre Allah diyor, kâinat bir zikirhane oluyor; zikirhanede

her şey aşk ve şevk içinde sema ediyor, devran ediyor... Hazret de o devrana katılmış... Âcizane şiirlerimin, böyle münevver, imanın, Kuran'ın nuruyla aydınlanmış olan samimi dostlar tarafından takdir edildiğini görmek, fakire ilham kaynağı oluyordu. ⁽⁸⁾

X. VEFATI

Koca bir ömrü ilim, irfan ve dine hizmet uğurunda geçen Tahir Büyük körükçü solunum yetmezliği rahatsızlığı sebebiyle bir ay boyunca hastanede tedavi görmüş ve 86 yaşındayken 5 **Mart 2011** tarihinde **06.00** sularında ruhunu rabbinin rahmetine teslim etmiştir.

Cenaze namazı **Konya Kapu**

(8) M. Ertuğrul Düzdağ, Üstad Ali Ulvi Kurucu Hatıralar 3, İstanbul 2007, s.354-362.

Camisi'nde oğlu **Abdurrahman Büyükkörükçü** tarafından kaldırılmış, naaşı Üçler Mezarlığı'na omuzlarda on binlerce Müslüman tarafından götürülmüş ve burada ebedi istirahatgâhına tevdi edilmiştir.

Henüz hayatta iken Konya **3. Organize Sanayi'nde** (2009), vefatından sonra da **Konya Erenköy Mahallesi** yakınında (2015), adına inşa edilen camiler, Meram **Gülbahçe'de** açılan İmam Hatip Okulu (2014) ve Erenköy'deki evinde bulunan kütüphanesiyle hatırası yâd edilmektedir. Üç kız bir erkek evladı vardır.

XI. ESERLERİ

- 1- Hakiki Vechesiyle Mevlâna ve Mesnevî
- 2- İslâm'da Edeb
- 3- Mevlana ve Mesnevî Gözüyle Peygamber Efendimiz
- 4- Mübarek Ramazan ve Oruç
- 5- Müslüman Peygamberini Tanımalısın

KAYNAKÇA

- Abdurrahman Büyükkörükçü, "İz Bırakan Vaizler- Tahir Büyükkörükçü", Vaaz ve Vâizlik Sempozyumu, Ankara 2013, II, 545-559.
- Arslan, Esat. Türk Parlamento Tarihi: TBMM-XVI. Dönem (1977-1980), Ankara 2012, II, 1020, 1066, 1109; III. 1598.
- Atçeken, İsmail Hakkı, "Tahir Büyükkörükçü", Konya Ansiklopedisi, Konya 2011, II, 217-218.
- Büyükkörükçü, Abdurrahman, Altınoluk Der-gisi, 2011 – Nisan, Sayı: 302.
- Diyanet İşleri Başkanlığı Biyografik Teşkilat Albümü: 1924-1989, Ankara 1989, s. 156.
- Karaçam, İsmail, Hatıralar, İstanbul 2009, s.121.
- Konya Müftülüğü arşivindeki özlük dosyası, dosya no. 973.
- TBMM arşivindeki özlük dosyası, dosya no. 1367.
- Yeni Konya, 25 Ocak 1967.